

RELATAREA CA TIP DE POVESTIRE ÎN CONVERSAȚIE¹

ROXANA-FLORENTINA FLUERAȘU
Universitatea din București

1. Obiectul lucrării

Diversele schimburi conversaționale la care participă indivizii implică și povestirea unor evenimente, a unor experiențe personale. Modalitatea concretă de realizare lingvistică a povestirii este influențată de intențiile emițătorului și de abilitatea narativă a acestuia. Și în textul literar, al cărui univers este modelat după structura lumii reale, conversațiile dintre personaje cuprind multiple secvențe de relatare a unor episoade din viața personală sau din viața altora.

Lucrarea de față are ca obiect relatarea ca tip de povestire în conversație în textul literar. Textul pe care l-am ales este *Noptile de Sânziene* de Mihail Sadoveanu. Printre obiectivele cercetării se numără identificarea elementelor de specificitate ale relatării ca tip de povestire în conversație în textul literar în raport cu relatarea din conversația curentă; interesează, de asemenea, poziția în textul literar a diverselor componente și fenomene specifice conversației (suprapuneri, întreruperi, corectări) și regulile accesului la cuvânt (cum funcționează principiul organizării preferențiale a conversației).

2. Relația dintre povestirea în conversația curentă și povestirea literară

Întâlnită atât în conversațiile curente, cât și în textul literar, în dialogul dintre personaje, povestirea prezintă caracteristicile unei faze conversaționale, fiind o „combinație de schimburi aflate în raporturi de subordonare (față de un schimb de bază) sau de coordonare” (Ionescu-Ruxăndoiu 1991: 26). Povestirea din textul literar și cea din conversațiile curente prezintă asemănări de structură, identificându-se aceleași componente: prefața povestirii, înscrierea celui (celor) de față ca receptor(/-i), povestirea propriu-zisă și comentariile receptorului(/-ilor) asupra povestirii, fiecare având roluri bine determinate.

Dacă în conversația curentă, forma pe care o îmbracă povestirea este aceea a „unei succesiuni de mișcări conversaționale de tipul Ofertă, Cerere de reformulare, Reformulare, Satisfacere, care alternează în diverse moduri” (Ionescu-Ruxăndoiu 1991: 39), în textul literar, autorul pare să-și cunoască bine personajele astfel că, povestirea, pe care unul dintre participanți dorește să o ofere, este acceptată de interlocutori fără obiecții. Spontaneitatea, care caracterizează povestirile din conversațiile curente, este mimată în povestirea din textul

¹ Această lucrare a fost realizată în cadrul proiectului „Cultura română și modele culturale europene: cercetare, sincronizare, durabilitate”, cofinanțat de Uniunea Europeană și Guvernul României din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, contractul de finanțare nr. POSDRU/159/1.5/S/136077.

literar. Caracterul interacțional al povestirii poate fi observat în ambele situații (în mișcările de sprijinire, amplificare și motivare a povestirii, de dezarmare a povestitorului, în elementele de declanșare a intervenției celuilalt, formulele de glosare a enunțurilor, formulele de flatare a interlocutorului, în modalitățile de marcarea a pauzelor în narațiune), aceasta fiind bazată pe colaborarea între emițător și receptor. În cazul povestirii din conversația curentă, emițătorul poate avea tendința de a-și comprima relatarea, spre deosebire de povestirea în conversație în textul literar unde tendința emițătorului este de a oferi cât mai multe detalii.

Într-o conversație există tipuri diverse de povestiri, „de la foarte scurte la unele foarte lungi, de la structuri bine organizate la tipuri succesive simple” (Labov, Waletzky 1981: 271), povestiri compacte sau povestiri segmentate.

Complexitatea povestirii din cele două situații sau numărul secvențelor componente depind de abilitatea narativă a celui care povestește. Structura narativă, în care apar secvențe obligatorii (precum orientarea, complicarea, dezvoltarea povestirii și rezolvarea ei) și secvențe opționale (precum rezumatul și coda), la care se adaugă structura evaluativă (în care importante sunt mijloacele de evaluare și perspectiva din care se face evaluarea) se disting în structura schimbului verbal principal al povestirii.

În povestirile din textul literar care vizează relatarea unor experiențe personale, funcția de transmitere a unei informații și cea de evaluare sunt esențiale. Funcția de transmitere a unei informații, „de comunicare, de fapt, a nucleului narativ” (Ionescu-Ruxăndoiu 1991: 40) se realizează prin secvențele de orientare, complicare și rezolvare a acțiunii (secvențe obligatorii) și prin rezumat și coda (secvențe facultative). Funcția de evaluare se realizează prin diverse forme integrate în structura narativă: comentariul naratorului evidențind punctul de vedere al acestuia, comentariile personajului principal sau ale martorilor acțiunii, intensificatori, comparatori care raportează acțiunea relatată la alte acțiuni posibile.

Asemănările formale și funcționale între povestirile din textul literar și cele din conversațiile curente indică existența unor „tipare structurale unice” (Ionescu-Ruxăndoiu 1991: 40). Asemănările legate de structură se datorează situațiilor de comunicare similare, temele povestirilor vizând lumea în care trăiesc personajele, evenimentele care le-au influențat viața, lucrurile care le preocupă. Ceea ce diferențiază cele două forme discursive sunt „deosebiri compoziționale și de realizare lingvistică” (Ionescu-Ruxăndoiu 1991: 40). Lipsa spontaneității, repartizarea rigidă a rolurilor de emițător și de receptor, formularea controlată a enunțurilor, în raport cu intențiile autorului sunt trăsături care derivă din condiția de text scris a textului literar. Tendința spre acumularea de detalii, spre elaborare, accentuarea componentei de orientare și de evaluare disting povestirile în conversație din textul literar de cele din conversațiile uzuale.

3. Relatarea ca tip de povestire în romanul lui Mihail Sadoveanu – *Noptile de Sânziene*

Cercetările lui Guenter A. Plum (*apud* Eggins, Slade 1997: 238) au arătat că oamenii produc narațiuni de diferite genuri ca răspuns la aceeași întrebare. Suzanne Eggins și Diana Slade au clasificat povestirile conversaționale în anecdote, exemplificări, relatări și narațiuni, definindu-le drept „varietăți funcționale diferite ale textelor de povestire, fiecare având scopuri diferite” (Eggins, Slade 1997: 238). În cazul relatării, atenția se îndreaptă spre modul în care evenimentele sunt legate unele de altele. Relatarea reprezintă o povestire încheiată prin conversație, evenimentele fiind prezentate în succesiunea lor temporală. Comentariile evaluative apar pe măsură ce întâmplările sunt repovestite, făcând relatarea demnă de a fi

povestită. Faptul că evaluarea apare treptat diferențiază acest gen narativ de anecdote, unde evaluarea apare într-un moment de tensiune, în momentul unei rupturi în succesiunea acțiunilor. În plus, relatarea lasă ascultătorilor impresia că evenimentele se îndreaptă spre un punct final, că firul narativ se va încheia. Pe lângă prezentarea evenimentelor, povestitorul urmărește împărtășirea dezaprobării față de acele evenimente. În structura unei relatări, obligatorie este secvența de Înregistrare a evenimentelor, Rezumatul, Orientarea și Coda putând lipsi.

În *Nopțile de Sânziene*, sosirea unui outsider (inginerul Antoine Bernard, venit să taie frasinii din pădurea Borzei, pădure cu o însemnătate aparte pentru locuitori), care determină schimbări în cursul firesc al lucrurilor, funcționează ca pretext pentru majoritatea povestirilor. Accentul cade pe componentele de orientare și evaluare, iar pe lângă orientarea străinului, povestirile orientează și cititorul, receptor lipsit de replică. Evaluarea dirijează receptarea povestirilor la nivelul interlocutorilor și cititorilor.

O situație în care povestirea apare ca urmare a exprimării explicite a intenției de a povesti a unui personaj se întâlnește în conversația dintre Lupu Mavrocosti (stăpânul locului) și inginerul Antoine Bernard.

Negreșit. Te rog să fii atent. Nici într-un document al familiei noastre nu sunt pomeniți acești oameni ca robi. Se găsesc însemnări, cercetări și jalbe care-i privesc, însă e clar că trebuie să-i socotim într-o situație deosebită și specială. Ei au fost sub mâna boierului, de aici, însă liberi, cu drept de folosință asupra lemnului moale din Borza. Nici măcar nu făceau zile de clacă la lucrul pământului; trebuiau să iasă numai la hăituit vânatul. Încolo, răspundeau, pentru industria lor, bani ca și acuma. La 1864 au refuzat pământul de împroprietărire. Au ținut numai să rămâie pe loc, plătind dajdie către comună și către Domnie, așa cum au apucat ei obiceiul din bătrâni. Aceasta e situația. Deci dacă nu sunt vechi sălașe de sclavi, avem de a face cu o problemă specială și istoricul are dreptul să-și puie întrebări dintre cele mai interesante. Mai întâi trebuie să te fac atent asupra unora dintre numele proprii localnice. Pădurea se numește Borza. Are și pârâul acest nume. Dar la izvorul lui, unde cade din stâncă și se prelinge apoi într-o mlaștină și într-un lac, se chiamă Neaga. Este undeva un loc prăpăstios căruia îi zice La-Corhană: acolo-i un cunoscut cuib de pândă al unui braconier cu numele Sofronie Leca, actualmente administrator al meu, de care sânt nu se poate mai mulțămît. Este și o poiană care se chiamă Poiana-Curcanului, din vreme când această pasere nici nu era cunoscută în ținuturile noastre; deci îmi vei îngădui să-i spun cu adevăratul ei nume: Poiana Curganului, ceea ce o apropie foarte mult de Corhana lui Sofronie Leca. Te rog să mai reții că trăiește și acum în această pădure un localnic, pădurar coborâtor din serii de pădurari, pe care-l chiamă Peceneaga. Numele acesta se apropie de al pârâului Neaga. (p. 21)

Povestirea are ca subiect țigania de sub pădure, iar Lupu Mavrocosti, încă de la început, își anunță interlocutorii despre intențiile sale: *Deocamdată, să ne bucurăm, de această zi unică și să-ți povestesc de ce am scrupule față de Țigania de sub pădure, pe lângă care am trecut.* Această precizare funcționează și ca o prefață pentru relatarea ce va urma și ca un rezumat al celor ce vor fi povestite, dar modalitatea în care se anunță subiectul pare să sugereze faptul că emițătorul este convins că povestirea sa prezintă interes pentru domnul Bernard. Obiectul povestirii – *de ce am scrupule față de Țigania de sub pădure* – apare înaintea povestirii propriu-zise. Secvența de Înregistrare a evenimentelor are o importanță

majoră, iar comentariile evaluative sunt inserate de-a lungul relatării. Replica domnului Bernard validează intenția lui Mavrocosti și confirmă interesul acestuia pentru subiect, acceptând rolul de receptor: *Așa este, se veseli domnul Bernard, dumneata le atribui o importanță istorică.* Povestirea este segmentată pe alocuri de intervențiile receptorului care solicită lămuriri (*Concluzia?; Concluzia! concluzia!*), semnaleză interesul pentru cele povestite (*Argumentul mă interesează; S-auzim*) sau sesizează o neclaritate (*Nu înțeleg de ce trebuie să se înece*).

Poziția celor două personaje diferă (Mavrocosti este un cunoscător al locului și adoptă poziția celui care știe mai mult, pe când domnul Bernard este considerat un „intrus”), astfel că se simte un anumit grad de autoritate în felul în care Mavrocosti interacționează cu cel de lângă el, solicitându-i să urmărească povestirea cu atenție.

Povestirea este lipsită de complicarea acțiunii, fiind interesantă pentru informațiile pe care le oferă, naratorul făcând evaluări proprii atunci când consideră de cuviință: *e clar că trebuie să-i socotim într-o situație deosebită și specială; Aceasta e situația; Deci dacă nu sunt vechi sălașe de sclavi, avem de a face cu o problemă specială și istoricul are dreptul să-și puie întrebări dintre cele mai interesante.* În secvența de orientare, „caracteristică structurală a structurii narative” (Labov, Waletzky 1981: 288) unde se oferă ascultătorului informații despre persoana, locul, timpul și situația comportamentală, se precizează statutul celor în cauză: *Nici într-un document al familiei noastre nu sunt pomeniți acești oameni ca robi. Se găsesc însemnări, cercetări și jalbe care-i privesc, însă e clar că trebuie să-i socotim într-o situație deosebită și specială.* Povestitorul își structurează intervenția, accentuând punctele importante ale povestirii prin inserții metadiscursive: *mai întâi trebuie să te fac atent asupra, te rog să mai reții că, în sfârșit, ia-ți osteneala și ai observat.* Adresarea directă către interlocutor (*ia-ți osteneala, privește, uită-te, ai observat, ți-am expus-o, ascultă, te fac atent, iubite prietino*) și interogația (*Ai observat la Marandache profilul de pasere de pradă?*) au rolul de a stimula participarea acestuia. Povestirea propriu-zisă nu se limitează numai la prezentarea istoriei acelor localnici, ci Lupu Mavrocosti face și precizări legate de câteva nume proprii localnice:

În sfârșit, ia-ți osteneala și privește la mine și la Kivi. Uită-te și la Sofronie Leca. El e răzeș vechiu, îi am documentele de la Petru-Rareș-Voievod, și e blond ca cea mai mare parte dintre Moldoveni. Eu și Kivi sântem din altă rasă. Mai degrabă sămănăm cu Marandache decât cu Sofronie. Ai observat la Marandache profilul de pasere de pradă? Privește și la Kivi. Mai cu samă nasul. E cea mai caracteristică parte a feței ei. Privind acest clonțșor de pajură, am visat eu pe strămoșii mei pecenegi. Am armonizat cu năsușorul ei nomenclatura specială pe care ți-am expus-o și am adaos la asta și tălmăcirea numelui nostru de familie. (p. 22)

Emitătorul atrage atenția asupra înfățișării proprii persoane, a surorii sale și a câtorva localnici, fără a aștepta un răspuns din partea receptorului. Pasajul arată convingerile lui Mavrocosti referitoare la strămoșii săi.

Argumentul mă interesează, suspină domnul Bernard. Numele dumneavoastră e curat grecesc. (p. 23)

Intervenția unuia dintre receptori segmentează povestirea, dar arată interesul acestuia și acordul față de cele auzite. Spre deosebire de intervențiile receptorului din conversația

curentă, prin care se pot solicita lămuriri, reformulări, corectări, în cele mai multe cazuri, replicile inginerului Bernard încurajează continuarea relației, semn al cunoașterii interesului personajului de către autor.

– *Desigur, însă noi nu sântem Greci după înfățișare; sântem oameni mici, cu umerii obrazilor ușor proeminenți. Leagănul neamului nostru a fost deci Asia, nu Elada. Numele nostru originar nu-l știu. L-au dus puhoaietele, viscoalele și uitarea cătră mările etern-mișcătoare. Deci pământeni, în limba lor de-atunci, au găsit mai nemerit să cheme pe un strămoș al meu cu porecla cea mai potrivită. I-au zis Negru. Urmași ai acestuia, adăpați la cultura fanariotă, au tradus în grecește numele lui Costea Negru. Dovada că nu poate fi altfel o găsesc direct în versurile unei balade populare.*

– *S-auzim, surăse Bernard, privind cătră Kivi.*

Domnița era însă foarte serioasă.

– *Ascultă, urmă Mavrocosti. E începutul unei balade de o frumuseță pe care numai neamurile pasionate o pot imprima artei lor vorbite.*

Au înflorit florile / Odată cu zorile. / N'au înflorit florile: / Scoate Costea oile.

Așadar cel dintâi Costea Negru era crescător de oi, deci nomad măcar în parte. Avea cai și câni și-i curgea în sânge o flacăra care arde și-n Kivi. Te fac atent, iubite prietino, că sora mea e o ființă primejdioasă. (p. 23)

Informațiile oferite arată o cercetare atentă a subiectului, structura narativă împletindu-se cu cea evaluativă. Evaluarea relevă „atitudinea naratorului în fața narațiunii prin sublinierea importanței relative a unor unități narative comparate cu altele” (Labov, Waletzky 1981: 295), întrucât „narațiunea care conține o orientare, o acțiune complicantă, și un rezultat nu este o narațiune completă” (Labov, Waletzky 1981: 289). Comentariile evaluative nu apar în toate situațiile separat de narațiune, ci ele sunt distribuite pe parcursul textului. Evaluările sunt externe, aparținând emițătorului povestitor

Așadar cel dintâi Costea Negru era crescător de oi, deci nomad măcar în parte; Deci pământeni, în limba lor de-atunci, au găsit mai nemerit să cheme pe un strămoș al meu cu porecla cea mai potrivită

dar și interne

Eu și Kivi sântem din altă rasă. Mai degrabă sământăm cu Marandache decât cu Sofronie; însă noi nu sântem Greci după înfățișare; sântem oameni mici, cu umerii obrazilor ușor proeminenți; Dovada că nu poate fi altfel o găsesc direct în versurile unei balade populare. (p. 22–23)

Evaluarea se realizează cu ajutorul negațiilor (*Nici într-un document al familiei noastre nu sunt pomeniți acești oameni ca robi*), al comparațiilor (*Mai degrabă sământăm cu Marandache decât cu Sofronie; Ca și localnicii de altfel, noi cei care avem sânge de demult nu prea ne bucurăm de înțelepciune, nici n-o prețuim*), al intensificatorilor (*Nici măcar nu făceau zile de clacă la lucrul pământului; Mai cu seamă nasul; Deci pământeni, în limba lor de-atunci, au găsit mai nemerit să cheme pe un strămoș al meu cu porecla cea mai potrivită*) sau al întrebărilor (*Vrai să afirmi cumva că această prințesă fină, care a prezidat un prânz delicios, e rudă cu acele miniaturi sculptate în eben și palisandru, care stăteau întâi cu fața cătră noi și pe urmă s-au întors?; De ce nu?*) (p. 24).

Intervențiile autorului romanului apar ca niște completări adresate cititorului, ca observații din exterior ale celui care vede totul și cunoaște personajele: *Kivi zâmbea, cu cotul pe genunchiu, cu bărbia în palmă, cu gândul dus într-o adâncă depărtare de poveste*. Reacția nonverbală a participantei evidențiază acceptarea transpunerii într-un alt univers. Detaliile sunt adresate cititorului și sunt necesare pentru orientarea acestuia.

Concluzia este asta. În acest colț de lume s-a adăpostit, adus de vânturile întâmplării, un fragment dintr-o rasă care acuma e complect dispărută. Deși acest pământ al Moldovei are proprietatea de a amesteca, a preface și a nivela complect toate stolurile de pasaj, ceva tot a rămas din vechii Pecenegi. Au rămas cel puțin câteva nume, simboluri ale lucrurilor de odinioară. Și a rămas sângele, care verifică o zicătoare înțeleaptă a localnicilor. Ca și localnicii de altfel, noi cei care avem sânge de demult nu prea ne bucurăm de înțelepciune, nici n-o prețuim. Viața e mai bună pentru noi când e împodobită de un vis ori de un cântec. De aceea zic eu să mai amânăm puțin afacerile și contractele. (p. 24)

Fragmentul în care Mavrocosti formulează concluzia seamănă cu discursul științific (cu o prelegere) prin prisma selecției lexicale și a manierei de formulare. Cum povestirea nu prezintă o complicare a acțiunii, care să semnaleze o dereglare în cursul firesc al evenimentelor, o criză în relațiile dintre personaje, ea nu are nici o rezolvare a acesteia, intențiile emițătorului vizând prezentarea unor date obiective legate de oamenii locului și de istoria familiei sale. Cel care pare să îndrepte povestirea către final este domnul Bernard: replica acestuia evaluează relatarea și argumentele lui Lupu Mavrocosti, dar sugerează și plictiseala.

– *Concluzia! concluzia! cântă domnul Bernard. Vrai să afirmi cumva că această prințesă fină, care a prezidat un prânz delicios, e rudă cu acele miniaturi sculptate în eben și palisandru, care stăteau întâi cu fața către noi și pe urmă s-au întors?*

– *De ce nu ? acceptă cu liniște deplină Lupu Mavrocosti. Acei nenorociți, care amenință să se înece în tău, au caracter și temperament, ca și Kivi. Aș putea adăogi că și simpatia mea pentru dânșii e o dovadă că sunt coborâtori din vechii Pecenegi. Simpatia de altminteri e reciprocă.* (p. 24)

Concluzia lui Mavrocosti nu întârzie să apară, însă ea nu este pe gustul receptorului:

Asta e o altă idee a fratelui meu, zise Kivi. Să nădăjduim că nu se vor îneca. Ar fi mai potrivit să vie un vârtej, să-i răsucescă și să-i înalțe, realizând în chip simplu, spontan și minunat invenția fratelui meu. Ne suim și noi în vârtej și ne ducem la strămoși”. (p. 25)

Încercarea de încheiere a povestirii aduce un plus de informație neclar pentru unul dintre receptori. Solicitarea de lămurire este evidentă în replica domnului Bernard (*Nu înțeleg de ce trebuie să se înece... murmură domnul Bernard, căscând*). Rolul de emițător este asumat, de această dată, de Kivi, interlocutoarea tăcută până în acest punct. Însă intervenția acesteia nu furnizează lămuriri, ci exprimă punctul său de vedere asupra celor relatate. Observația lui Kivi face și legătura cu prezentul, îndeplinind funcția unei coda: *Ne suim și noi în vârtej și ne ducem la strămoși.* (p. 25)

4. Concluzii

Relatarea ca tip de povestire în conversație apare frecvent în textul literar, pentru orientarea receptorului și a cititorului. Dat fiind faptul că textul literar este creat și controlat de scriitor, relatarea inserată în dialogul personajelor prezintă un grad mai mare de coeziune și coerență. Intervențiile receptorilor sunt, din punct de vedere numeric, mai reduse decât în conversațiile curente, majoritatea dintre acestea urmărind încurajarea continuării relatării sau exprimând acordul receptorului și interesul pentru cele povestite, întreruperile sau solicitările de lămurire fiind mai puțin frecvente. Chiar dacă replicile emițătorului sunt mai numeroase, observându-se o tendință spre detalierea situației prezentate, acesta urmărește stimularea participării receptorului prin adresarea directă, prin inserții metadiscursive sau prin interogații. Spontaneitatea, care caracterizează relatările din conversațiile curente, este mimată în relatarea din textul literar.

În conversația curentă și în textul literar, relatările pot fi segmentate de replici ale celorlalți sau chiar de emițător. Tiparul structural este comun, structura relatărilor fiind influențată de scopul urmărit și în conversațiile obișnuite, și în roman. Ordonarea logică și temporală a evenimentelor este utilă receptorilor și cititorului, receptor privat de dreptul la replică, pentru o înțelegere mai ușoară a celor prezentate, timpurile verbale având un rol important în această situație.

Secvența de înregistrare a evenimentelor este esențială pentru povestirea de acest tip, prezența sau absența celorlalte secvențe (rezumat, orientare, coda) depinzând de abilitatea narativă a celui care povestește (în conversația uzuală) sau de intențiile scriitorului și ale personajului emițător al povestirii (în textul literar). Felul în care evenimentele sunt legate unele de altele reprezintă punctul de interes într-o relatare.

Evaluarea, prezentă pe parcursul relatării, dirijează receptarea povestirii de către interlocutori și de către cititor, dar și „înțelegerea esenței personajelor care își asumă funcția de a nara” (Ionescu-Ruxăndoiu 1991: 77). Comentariul naratorului evidențiază punctul de vedere al acestuia, comentariile auditorului, intensificatorii sau comparatorii, care raportează acțiunea relatată la alte acțiuni posibile, reprezintă mijloace de realizare a funcției de evaluare. Aceste comentarii întregesc povestirea, structura narativă fiind completată de cea evaluativă.

Secvența de evaluare este o modalitate de individualizare a personajelor, dar și de corectare sau verificare a predicțiilor cititorului. Pasajele de relatare aparținând autorului aduc completări, precizări adresate cititorului și marchează prezența unui individ cunoscător al personajelor, care controlează totul.

SURSE

Sadoveanu, Mihail, 1948, *Noaptele de Sânziene*, București, Editura Cartea românească.

BIBLIOGRAFIE

- Egins, Suzanne, Diana Slade, 1997, *Analysing Casual Conversation*, London, Casell.
- Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana, 1991, *Narațiune și dialog în proza românească*, București, Editura Academiei Române.
- Labov, William, Joshua Waletzky, 1981, „Analiza narativă: Versiuni orale ale experienței personale”, în Mircea Borcilă (ed.), *Poetica americană*, Cluj- Napoca, Editura Dacia, p. 261–304.

RECOUNT AS STORYTELLING GENRE

(Abstract)

The paper deals with one of the storytelling genres identified by Suzanne Egins and Diana Slade: recount (Egins, Slade 1997). This is analysed in casual conversation and in the literary text, pointing out the similarities and the differences between the two discursive forms. We focus our attention also on the relationship between the participants, on their willingness to interact or on the intentions of the speaker and the interest of the hearer(s).